



HIIU KOGUJA 4 (16) 1993

INFOLEHT KOLLEKTSIONÄÄRIDELE

Ilmub 4 korda aastas



Uued postmargid

5. augustil tuli käibele uus 60-sendine vapiseeria käibemark. Trükitud 10x10 poognates trükikojas «Vaba Maa». Trükiarv 2 035 900.

8. septembril suurendas Eesti Post markide aastakomplekti maksumust 20-kroonise riigivapi kujutisega standardmargi väljaandmisega. Poogen 5x10, trükiarv 100 000. (Mõtetmatu samm. Koos 5- ja 10-kroonistega viib see Eesti aastakomplekti maksumuse ebanormaalselt kõrgele. Maailma filatelistide ringkondades on see eriti negatiivne näitaja.)

12. oktoobrist lisandus seni vaid riigivapi kujutisega standardmarkide perre Toompea linnuse motiiviga mark. Nominaalväärtus 2 krooni, poogen 5x10, trükiarv 2 008 550. Onnestunuks tuleb pidada ka esmaümbriku kujundust, kus ümbriku illustratsioon täiendab margipilti lossi detailsema kujutisega. Kavandi autor Jaan Saar.



Lisaks uutele markidele on ilmunud ka uus trükk 10-sendisest standardmargist. Uus väljaanne kannab numbrit 045 (eelmine 037). Lisaks väikesele erinevusele värvitoonis on mitmeid muudatusi poogna servade vormistuses:

- poogna ülaservale on uuel väljaandel trükitud veergude summad;
- poogna alumises vasakus nurgas olid esimesel trükil täppidega (1–4) tellimusnumbri järel märgitud müügipoogna järjenumbrid trükipoognas. Uuel trükil need täpid puuduvad.

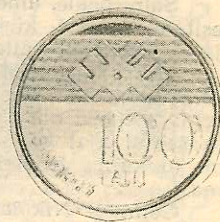
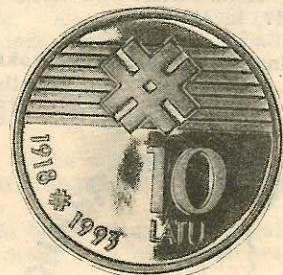
EESTI POSTIASUTUSTEL UUED NIMED

Vastavalt RE «Eesti Post» peadirektori käskkirjale nr. 70 8. juunist 1993. a. muutusid 1. juulist RE «Eesti Post» allettevõtete nimed.

Läti tunnistas ennast iseseisvaks 18. 11. 1918. a. Iseseisvuse 75. aastapäeva tähistamiseks on otsustatud välja anda 100-, 10- ja 2-latiseid juubelimündid. Need on tellitud

Läti saab kuldraha

Soome Rahapajalt. Esialgne tellimus hõlmab 2500 eksemplari 100-latist, 30 000 eksemplari 10-latist ja 200 000 eksemplari eriliselt pakitud 2-latist raha.



Kuld Au 0,5833% — 14 karaati
Kaal 13,33 g
Läbimõõt 27,00 mm
Tiraaž 2500
Hind 1621 FIM

Mündid on kujundanud kunstnik Krūklis, eelneva kujundusvõistluse võitja. Sajalatisel teemaks on elu puu ja 10-latisel tõusev päike. Kahelatisel on kujutatud Läti traditsioonilist muustrilist vööd.

Mündid tulevad Soomes müügile 1. 11. 1993. Hinnad on kehtivad ainult kuni 31. 01. 1994. a.

Hõbe Ag 925%
Kaal 25,17 g
Läbimõõt 36,07 mm
Tiraaž 30 000
Hind 215 FIM

Moneta Finlandial 2/93

TÄHELEPANU — PPA VÕLTSING!

Alates Tallinna kokkutulekust on pakutud rikkalikult valikus müügiks PPA ületembeldusega NSV Liidu ümbrikke. Tegu on võltsinguga nii kolleksionääride kui Eesti Posti kahjuks. Tegu on otsese pettusega, mille kohta praeguseks on kriminaalparagrahv olemas.

Vasakul õige, paremal võltsitud templijalg.



EESTI POST STOCKHOLMIS

Eesti Post oli väljas ka Stockholmis postimargipäeval, mille tähistuseks ka vastav tempel.

Kuidas on Karlskrona ja Stockholmis templitega postisaadetisi võimalik saada kodufilatelistil, on seni selgusetu.

Hea ja kasulik ettevõtmine on jäänud lõpuni läbi mõtlemata.

Sügishooaja avaakord — Tallinna kokkutulek

Tänavusügisese avaakordi Eestis tegi Tallinn. 3. oktoobril saabus Mustamäele «Kännu Kuke» kõrval asuvasse koolimajja 456 täiskasvanud ja 65 noort külalist. Omadest rääkimata. Veerand tundi enne väljakuulutatud algust (10.00) olid kolm korrust rahvast täis ja tegevus täies hoos. Väga mitmesugust kogumismaterjali võis leida rohkem kui 200 lauvalt.

Rahvast oli mandrilt ja saartelt. Riigikeele kõrval oli kuulda vene, läti, leedu ja soome keelt.

Sain peale ametlikku lõpukella esitada mõned küsimused osavõtjatele. Vastused neile:

Mati Tallinnast: «Olin ka Tallinna kevadisel. Kevadine oli parem. Seekord oli ebaõnne. Võiks olla samal ajal ka oksjon. Transport on ju kallid. Riiehoold peaks olema.»

Gennadi Nikolajevitš Narvast: «Oleme 5–6-kesi Narvast. Tänavu olin kevadel Tallinnas, Pärnusse ei läinud — sõit liiga kallid. Ca 7 korda olen olnud Moskvast ja 5 korda Sankt Peterburis (töö asjus komanderingus) ja ka Varssavis ja Szczecin. Tallinna kokkutulekutega olen alati rahule jäänud, kuigi vähe on

uusi inimesi. Kõik on vanad näod. Puuduvad Moskva, Piiteri ja Vene kogud. Võiks olla puhvet. Narvast hakkasime kell 4 hommikul sõitma. Kogu päeva söömata.»

Kalle Tallinnast: «Tänavu olen käinud Pärnus, Tartus, Rakveres ja Tallinna kevadisel. Täna loen parimaks. Võiks olla ka puhvet. Ja rahvast võiks rohkem olla.»

Enn Tartust: «Tulime Tartust bussiga kümnekesi. 3 korda olen olnud Riias, samuti Tartus, Pärnus ja kevadel Tallinnas. Riias on rohkem rahvast. Kirjandust võiks olla rohkem müügil.»

Ootame teid 7. novembril Tartusse. Kokkutulek on Treffneri gümnaasiumis Munga t. 12. Algas kell 9. Info A. Martinson, t. 28-732.

Rakvere Sügis '93. Filatelistide kokkutulek Rakvere I Keskkoolis toimub 14. novembril algusega 9.00 Rakvere Filatelistide Seltsi korraldusel.

Info: Rein Piller, Laada 8–51; tel. 434-47, k. 421-07.

Tallinnas on järgmine kokkutulek 28. novembril 37. keskkoolis.

Näitus Kokemäel

9. oktoobril toimus Kokemäel kohaliku filateliaühingu 10. aastapäeva tähistamiseks filateliaäritus. Üritusele oli kutsutud ka Hiiu Kogujate Seltsi 4-liikmeline esindus. Viisime kaasa kaks näituskogu: Jaan Otsasoni «Dokumente Eesti posti ajaloost» ja Elmo Viigipuu «Eesti post 1991–1993». Näitus oli väga mitmekesine, pakkudes vaatamisväärselt külalistajate laiale ringile. Filateliaeksponaatidest võiks märkida Raija Mikkola Soome teabetepleid tutvustavat kogu ja postkaartidest Timo Simula vanu Kokemäe vaatekaarte. Markku Kareni värvika Walt Disney kangelasi tutvustava kogu aga tõime kaasa, et seda eksponeerida oktoobri lõpul toimival filateliaäritusel DAGO '93.

Vaatamata sellele, et tegemist on suhteliselt väikese filateliaühinguga, olid nad juubeli ning näituse tähistamiseks valmistanud väga rikkaliku valiku meeneid — kõvade

kaantega kaunis juubelialbum, meeneplakk, kõrvaltempel, valik postkaarte ja muidugi näituse kataloog. Saime selle külaskäiguga hea ülevaate ühe väikese, kuid aktiivselt tegutseva sösarorganisatsiooni tulemuslikust tegevusest. Tavakohtaselt oli näituse ajal kohal ka kümme filateliaalast müügipunkti, kelle rikkalikest valikukarpidest ka meiesugune palju huvitavat võis leida.

ELMO VIIGIPUU

Lõunanaaber Läti

Läti kuulus kuni I Maailmasõjani Vene Impeeriumi alla nagu Eestigi. Juba 1915. aastal vallutati Läti alad Saksa vägede poolt. 18. 11. 1918. a. kuulutas Läti ennast iseseisvaks ja 18. 12. 1918. a. ilmus Läti esimene margiseeria. 1919. aastal ilmusid ka mõned kohalikud väljaanded (Eleja, Smiltene).

1. 10. 1921. a. võeti Läti vastu Rahvusvahelisse Posti Liitu. Kuni 1940. aastani, mil Läti okupeeriti nõukogude vägede poolt, anti välja 291 postmarki. Kõige kõvemaks pähklik filatelistile on nendest kahtlematult kolmnurksete lennupostimarkide seeria Aafrika-esmalennu puhul (Mi nr. 220-224), mis «Michelis» on 1972. a. kataloogi 280.—/680.— (puhas/tembeldatud) tõusnud 1991/92. a. kataloogis 800.—/2200.—.

Veel 21. 10. 1940. a. anti Lätis välja omad margid (Mi nr. 292–304).

Toome alljärgnevalt tutvumiseks ära Lätis 1929. a. kehtinud postitaksid:

Kirjad:

kohalikud, iga 20 g — 6 santiimi; sisemaa, samuti ka Eesti ja Leedu, iga 20 g — 15 santiimi; välismaa — 30 santiimi I ja 20 santiimi järgmised 20 g.

Postkaardid:

sisemaa — 6 santiimi; välismaa — 20 santiimi.

Trükitöö:

sisemaa — 2 santiimi; välismaa — 6 santiimi.

Tähtitud post:

sisemaa — 15 santiimi; välismaa — 30 santiimi.

Lennupost:

kirjad — iga 20 g eest: Eesti ja Leedu — 20 santiimi, Saksa, Danzig, NSV Liit — 25 santiimi, ülejäänud maad — 35 santiimi;

postkaardid: Eesti ja Leedu — 20 santiimi, ülejäänud maad — 30 santiimi.

Uuesti kuulutas Läti ennast iseseisvaks 1991. a. Esimene okupatsioonijärgne margiseeria ilmus 19. 10. 1991. a.

UUS POSTMARKIDE KATALOOG

Eesti Postil on ilmunud (1993) Eesti uute postmarkide kataloog (nr. 1–48). Kõigi markide mustvalgete kujutistega. Ära on toodud kõik andmed (perf., trükiarv, kunstnik, poogna suurus, värv jne.). Hind 3 krooni.

Eesti Posti 1994. a. margiprogramm

PROJEKT (võib töö käigus muutuda)		10.00 blokk	11. 1994 Jõulud 1994	0.60
01. 1994 Lillehammeri olümpiamängud	100+0,25	1.00		2.00
	2.00	1.00	Tänavu on ilmumas veel kolm väljaannet:	
04. 1994 Euroopa CEPT	2.00	1.00	11. 1993 75 a. Eesti postmarki	1.00
05. 1994 125 a. I üldlaulupeost (1869–1994)	0.60	3.00		5.00 blokk
	1.00+0,25	4.00	11. 1993 Jõulud 1993	0.60
	2.00	0.60		2.00
		0.60	12. 1993 Lydia Koidula 150	1.00



FILATELIA '93 ukse ees

5.—7. novembrini toimub Helsingis Soome tänavune ainus üleriigiline filateliaanäitus, kus osalemas ka palju meie filateliakogusid.

Näitusepaigaks on Paasitorni.

Näitus avatakse reedel kell 11.00 ja see on seejärel lahti kella 12—18.

Samal päeval toimub ka ühingu «Eesti Filatelist» koosolek ruumis nr. 301 kella 18—20.

Laupäeval on näitus lahti 10.00—18.00. Auditooriumis toimub 10—14 SPOY oksjon ja selle järel SFFF valimiskoosolek 14—18.

Postmargivihikukogud kogunevad kella 14—16 ruumis nr. 301.

Seejärel 16.00—18.00 on tuba 301 postiajalookogujate päralt.

Üldine pidulik bankett on kella 19-st Merihotellis.

Pühapäeval on näitus lahti kella 10—17.

Kella 10—14 toimub auditooriumis Raija Mikkola postkaardioksjon.

301. toas on samal ajal raudteeseminar. Noorte autasustamine on algusega 13.00 peosaalis. Temaatilise filatelia harrastajad kogunevad tuppa nr. 301 14—16 ja eksperdid samal ajal ruumis nr. 310.

Ja MARE BALTICUM tulemas

Eesti tänavune filateliatipp-sündmus — Balti merd ümbritsevate maade filateliaanäitus saab teoks novembrikuu teisel poolel. Näitus toimub Reaalkooli saalis Estonia puiesteel.

24. nov. 16.00 Näituse avamine (avatud kuni 20.00).

17.00 Pressikonverents.

Peapostkontoris kasutusel näituse eritempel.

25. nov. 12—20 Näitus avatud.

16.00 Margikujundajate seminar.

26. nov. 12—20 näitus avatud;

16—20 Oksjonimaterjalidega tutvumine (Peapostkontor);

18—20 Žüriiseminar (Peapostkontor).

27. nov. 10—20 Näitus avatud;

10—15 Oksjon peapostkontoris;

14—15 Filateliaühingute esindajate kohtumine

(Peapostkontoris);

16—18.30 Autasustamine (palmares) (Peapostkontor);

18.30—21 Näituse bankett (Peapostkontor);

28. nov. 9—14 Filateliiala (37. keskkool);

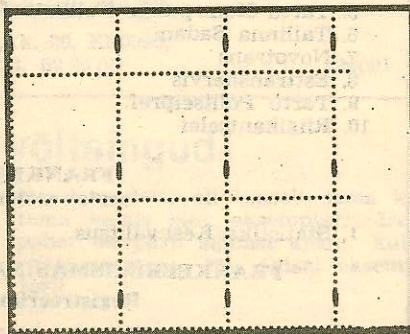
10—16 Näitus avatud;

16 Näituse lõpetamine.

Filateliapäeva eritempel peapostkontoris.

Inglise postmarkide uudne perforatsioon

Alates inglise kõrgete nominaalidega — nn. «Losside» uuendatud seeriaga 1992 (1 nael — 5 naela) on kasutusele võetud uudne ja erakordne perforatsioon, kus tavaline aukude rida vaheldub margi vertikaalküljel ühe suurema elliptilise auguga (kolme tavalise perfoaugu pikkuses). Selline normaalse perforatsiooni katkestus elliptiliste aukudega on kasutust leidnud juba mitmel kaibeseeria- ja erimarkidel. Ka selle aasta 2. märtsil ilmunud uuel, esmakordsel 10-naelasel postmargil Britannia kujutisega, esineb selline segaperforatsioon. Ametliku seletuse kohaselt on see kasutusel julgeoleku (security) eesmärgil, et vältida markide võltsimist posti kahjuks. Muuseas, mainitud uue 10-naelase postmargi trükkimiseks on kasutatud rida tehnilisi menetlusi, mis on seni olnud kasutusel rahatähtedel. Esmakordseks omapäraks



Uudne perforatsioon tavamarkide seerial.

mainitud 10-naelasel postmargil on sissepressitud ka pimedate reljeef Braille «10» märk.

H. OSI

Miks Eesti Post ei taha raha?

Hiljuti olin ma raskes situatsioonis. Minu, kui Eesti filatelia ühe prominendi (HK toimetaja) poole pöördus üks Soome filatelia noorema põlve kui mitte prominent, siis vähemalt üks aktiivne eesti filatelia koguja ja uurija. Ta küsis: «Miks ei müüda Eesti Posti spetsiaalkaupluses (Narva maanteel) vabalt Eesti postmarke? Ma küsisin Eesti 5-krooniseid postmarke 2 poognat, kuid müüja ütles: «Miks nii palju? Nii palju ei saa.» ja pakkus mulle ainult poolt poognat. See on ju raha! Kas Eesti Post ei taha raha? Ma ei saa aru?» Igalüks meist, tänapäevase mõtleva inimestest ei suudaks ka aru saada. Ja me tõenäoliselt ei jääks teda uskuma. Mina aga olin just 2 päeva enne seda olnud sealsamas samasuguses situatsioonis. Tahtsin osta vitriinis olevate ümbrike komplekte. Pika veenmise tulemusena õnnestus mul lõpuks saada neid kuus komplekti, mitte rohkem. Vastuargumendid olid analoogsed: «Miks nii palju? See ei sobi. Meil on praegu kvartali lõpp.»(?) Olin sel momendil ainuke ostja, tükk aega oli leti äär olnud täiesti tühi. Minu jaoks on see mõistatus shamaani. Miks Eesti Post ei soovi saada raha?

Samas on tulnud sideteenuste kasutajailt ärevaid häälid. Jälle on kavas tõsta postitariife. Muidu ei tulevat Eesti Post omadega välja.

Minult nõuti vastust: «Miks?» Veidi mõelnud vastasin: «Ilmselt ei ole postmarkide müügiga tegelevad ametiisikud kursis äri põhialustega ja filateliaga.» «Aga miks on pandud sellised inimesed ametisse, kes ei ole kursis?» Mida ma sain öelda: «Tõenäoliselt sellepärast, et ka tölevõtjad (panijad) ei tea neist asjadest niipalju kui vaja.»

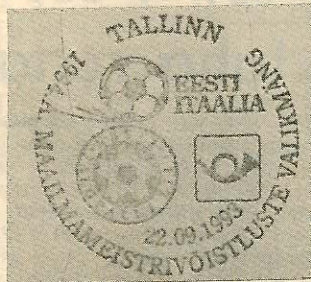
«Aga kui kaua see kestab?» Siin ma püüdsin juba vastata, sest minu arvates on vaja ainult, et sel tööloigul oleks äriselt mõnev inime, kes tõesti filateliat tunneb ja kohe on kõik asjad loogilises järjekorras. Vastasin: «Siis, kui on vahetatud välja postmarkide müügiorganisatsiooni need lülid, kes seda tööd, s.t. filateliat ei tunne.»

«Kui kaua see aega võtab? Kas Sina ei saa aidata, et see toimuks rutem?» Vastasin, et ehk saan. Ja püüangi nüüd selle artikliga seda teha.

Soome sisemaa kirjatariff on ca 0,03, välistariff ca 0,05% kuupalgast.

Kõigi meie, ka Eesti Posti, kulutused sõltuvad asukohamaast ja selle elukallidusest. Võrreldes keskmise palgaga on meie postitariifid juba praegu kõrgemad kui enamikus maailmamaades.

Viimaseid eritempleid



Ettevaatust ofsettrükivead!

Mõni aeg tagasi oli margiturul mitmesuguste muude «tegele» hulgas pakutud ka eesti tavamargiseeria poogen, milles ühe margi kohal oli valge laik. Trükiveana väljapakutu ei leidnud muidugi uskujaid, kuna taoline viga on trükitehniliselt ebaloogiline. Küll aga tõestas see seda, et keemiliste menetlustega on võimalik ofsettrükis trükitut postmarkidelt eemaldada.

Juhtudel, kus seda on kasutatud loogilises seoses tegeliku trükitehnoloogiaga, võib selline «toode» olla kogujaile küllaltki ohtlik.

Keräilyutiset tõi oma viimases numbris (6/93) pildi soome taolisest ümbrikust aastast 1985, millel olevast kaheksast tavamargist neljal oli eemaldatud väärtusnumber ja sõna SUOMI. Teksti eemaldamine on õnnestunud väga hästi.

Taoliste «trükivigade» tegemine praegusel üleminekuajal võib olla eriti tõenäoline, mispärast selletaolistesse «toodetesse» peab suhtuma väga kriitiliselt. Veel enamgi: trükikojast väljapääsenud praakpoognate ja proovitõmmiste kõrvale võib tulla ka samas teadlikult kavandatud vigatrukke, värvi- ja paaberivariante, nii nagu me neid alles hiljaegu võisime leida muinsuskaitse mälestusmarkide väikepoognate seas. Pole välistatud, et mõned eriti «originaalsed» 60 s. ületrükivariandid on taolise päritoluga.

Uued frankeerimismasina

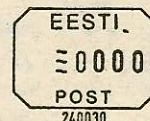
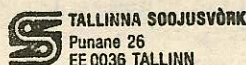
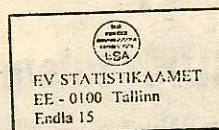
Pikka aega olid meil frankeerimismasinatega frankeeritud kirjad põlu all. Nad olid määratud, sageli peaaegu loetamatud. Templeid, kui firma nimesildile ei osutanud tähelepanu firmad ise, ega ka Eesti NSV postiteenistus.

Alates 1992. aastast hakkas Eesti Post levitama kaasaegseid, selge ja puhta punase templijäljega frankeerimismasinaid.

Praeguseks on need vallutamas kogu tööpõldu. Nende eelis on silmaga nähtav. Veel ei oska ainult paljud vanameelsed juhtkonnad ära kasutada templeid reklaamipoolt — efektiivset tasuta reklaami võimalust.

Toome allpool ära postis registreeritud firmad, kes on saanud õiguse kasutada uuetüübilisi frankeerimismasinaid.

Nimekiri on koostatud masinatüüpide (firmade) ja erinevate registreerimisserieseiate järgi.



TALLINNA RINGKONNAKOHUS
PÄRNU mnt 7
EE0100 TALLINN EESTI



FRANKEERIMISMASINAD FRAMA Registreerimisnumbriga 000 000

1. Tallinna Peapostkontor	Narva mnt. 1	nr. 000001
2. AS	Roheline aas 4	000002
3. Tartu Kommertspank	Tartu	000003
4. Muuga Sadam	Muuga 8	000004
5. Tartu Kom. panga Tallinna f.	Väike-Karja 12	000005
6. Tallinna Sadam	Sadama	000006
7. Novotrans	Maardu tee 57	000007
8. Esttransnervis	Sadama 25	000008
9. Tartu Politseipref.	Tartu, Kompanii 10	000009
10. Riigikantselei	(vana asemele)	000010

FRANKEERIMISMASINAD registreerimisnumbriga 100 000

1. Statistika Keskvalitsus	Endla 14	nr. 100001
----------------------------	----------	------------

FRANKEERIMISMASINAD PITNEY BOWES Registreerimisnumbriga 240 000

1. Tallinna Peapostkontor	Väärtjšk.	nr. 240001
20. Transpordi ja Sideministeerium	Viru 9	240020
21. Finest Hotel Group S. P.	Box 393	240021
22. Onninen OY—Tallinn	Puhkekodu tee 47	240022
Tallinna Soojusvõrk	Punane 26	240030
Eesti Tolliamet	Rävala pst. 9	240033

templid

FRANKEERIMISMASINAD PITNEY BOWES

Registreerimisnumbriga 260 000

1. Eesti Mobiiltelefon	Kreutzwaldi 12	nr. 260001
2. Hansapank	Liivalaia 12	260002
3. Tallinna Liikluspolitsei	(vana asemele)	260004
4. Harju Maapank	Estonia pst. 11	260005

FRANKEERIMISMASINAD PITNEY BOWES

Registreerimisnumbriga 280 000

1. Eesti Pank Arveldusval.	Estonia pst. 13	nr. 280001
2. Eesti Pank	Suur-Ameerika 1	280002
3. Eesti Pank Arveldusval.	(reservis)	280003
4. Nordbank	Rakvere, Turuplats 2	280004

FRANKEERIMISMASINAD PITNEY BOWES

Registreerimisnumbriga 300000

1. (AS Miniplast) Tallinna Maksuamet, Elanikkonna Maksude Lõuna osakond	Mündi 2	nr. 300001
2. Baltic Trade Corp	Ravi 27	300002
3. Kultuurileht «Sirp»	Toompuiestee 30	300003
4. AS Miniplast		300005
5. Kaitseministeerium	Pikk 57	300007
6. Merelaevandus	Estonia pst 3/5	300008
7. EV ÜN Maj. teen.	Rahukohtu 1	300011
8. Piimandusüh. «Rävala»	Saue, Tule 22	300006
9. Rahvusraamatukogu	Tõnismägi 2	300009
10. Lõunarajooni Riigikaitse os.	Uus tn. 2	300004
11. Tartu Linnavalitsus	Tartu, Raekoda.	300013
12. Keskkonnaministeerium	Toompuiestee 24	300014
13. Tallinna Linnakohus	Liivalaia 24	300015
14. Eesti Ajakirjanduslevi	Tuukri põik 6	300016
15. Tallinna Maksuamet	Narva mnt. 3	300012
16. Võru Maakohus	Vabaduse 13	300018
17. Tallinna Maksuamet Elanikkonna Maksude Põhja osakond	Niine 2	300019
18. Tartu Linnakohus	Ülikooli 5	300022
19. Ida-Viru Maakohus	Jaama 7	300021
20. Viljandi Maakohus	Posti 22	300023
21. Lääne-Viru Maakohus	Rohuaia 8	300024
22. Võru Maavalitsuse Oigustavastastelt Vöörandatud Varade Tagastamise Büroo	Võru, Jüri 12	300020
23. Eesti Hoiupank (Harju osakond)	Väike-Karja 7	300017
Viru Ringkonnakohus	Jöhvi, Viru 5-a	300026
Estonian Management International	Sütiste tee 21	300027
Tartu Ringkonnakohus	Tartu, Lossi 17	300030
Harju Maakohus	Pärnu mnt. 7	300032
Tallinna Ringkonnakohus	Pärnu mnt. 7	300034

FRANKEERIMISMASINAD

Registreerimisnumbriga 310 000

1. Balti otsepostituse AS	p/k. 20, EE0090; tel. 52 35 00	310001
---------------------------	-----------------------------------	--------

Ettevaatust võltsingud!

Soome sügishooaja avamisel oli üheks keskusteluaineks võltsingud. Bror-Erik Sahlstedt rääkis suurmast temale ette juhtunud võltsingust, mille ta ostis Saksast. Eelfila-

teelia saadeti oli täpselt sama kui tema kogus olev eksemplar. Isegi paber oli pärit samast ajast, kuigi mitte seesama, mis ehtsal eksemplaril.

Teadmiseks!

Läti ületrükiseeria (Mi nr. 348–350), mis ilmus 26. 02. 93, trükkimisel läks trükkikojust kaduma osa 300 LVR väärtusega markide tiraažist. Need olid alusmargil NSVL Mi nr. 5243. Läti Posti peadirektor kuulu-

tas seejärel nimetatud trükise kehtetuks. Seega see ei ole postmark. Uue pealetrüki 300 LVR sai Mi nr. 5239 (Novorossiisk, Mi nr. 350 Läti).

Michel Rundschau 6/93

Siit nurgast ja seal nurgast

Keräilyuutiset (KU) on kahel korral viidanud saadud teadetele, et hologrammimargid peale pesemist murduvad. Pestud markide pind justnagu kuivaks kokku ja hologrammile tekivad ristsuunalised praod ja lõhed. Ümbrikel olevad hologramm-margid on samal ajal täiesti korras. Tõenäoliselt hologrammpilt on nii õhuke kile, et pesemine mõjub sellele kahjustavalt.

— © —

Taani posti- ja teleettevõtte on hiljuti koostanud teadaande postmarkide populaarsusest riigis. Selle järgi 10% Taani elanikkonnast koguvat postmarke. Arvuliselt teeks see 500 000, mis nii väikse riigi kohta tundub usumatult suur.

— © —

KU kirjutab, et Soomes varem laialt kasutusel olnud Zumsteini kataloogi on nüüd välja tõrjumas Michel. Sama tendentsi on juba ammu märgata ka meil. Endises N. Liidus oli vahepeal jame ots prantsuse Yverti käes ja sealtkaudu levis Yvert omal ajal ka Eesti margiturule. Praegu on suhtlemine idapoolsete ringkondadega peaaegu katkenud ja ka sealpool on juba sageli kuulda viitamisi Michelile.

— © —

Soome Post on lõpetamas 5-margaste postmargiautomaatide kasutamist, kui ebaõnnosumset. Aasta lõpuks võetakse maha viimased seni kasutusel olnud umbes 1200 automaadist.

— © —

1992. aastal Norras peetud «NORDIA '92» on majanduskokkuvõtete järgi olnud väga edukas. Kasumit saadi ümmarguselt 900 000 Soome marka. Sellest ca kolmandiku sai läbiviija Kristiansandi ühing ja ülejäänud Norra Filatelistide Liit.

— © —

Itaalia president annetas möödunud juunis filateeliaühingu ja ajakirja Il Collezionista-Francobolli juhatajale Alberto Bolaffile Cavaliere del Lavoro ordeni, mis on Itaalia kõrgeim autasu.

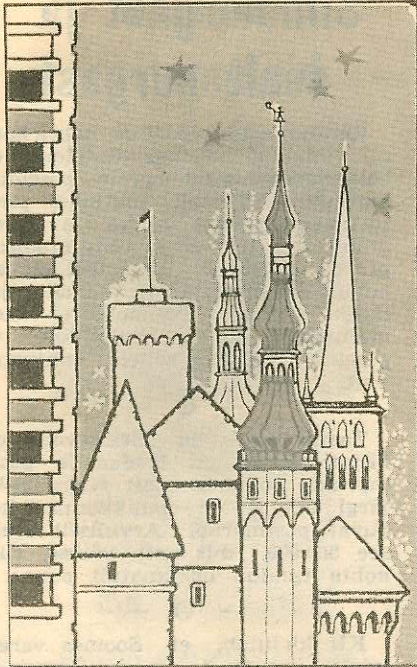
*

Soome postmargipäeva pühitseti 8. 10. 1993 eritempliga 45 postkontoris, Postimuuseumis, Ooperis ja Postmargikeskuses. Vastava paiga eritemplit võis tellida, lähetades saadetised nime, aadressi ja postmarkidega varustatult eelnevaks päevaks antud postkontorisse.

*

Rootsi tänavune 3. postmargipüha toimus Karlskronas 27. ja 28. augustil. Päev varem, 26.-l tuli müügile uus linnuteemaline postmargivihik nelja margiga a' 5 krooni. Kohal oli 6 postmargiäri ja Eesti Post. Kummagi päeval oli oma eritempel. Oma eritempel oli kaasas ka Eesti Postil.

Filatelisten 6/93



Ühest ärakeelatud uusaastakaardist

1974. aastal 5000 eksemplaris ilmunud voldik-uusaastakaart registreerimisnumbriga H 359 kujutab Tallinna torne. Pikal Hermanil lehvib lipp, mis tänu kujundusele ja trükiks kasutatud värvide nihkumisele annab sinimustvalge kujutise (mustad kontuurid valge ääristusega sinise taeva taustal). Kaart on trükitud trükikojas «Punane Täht» «Eesti Raamatu» tellimusel. Kunstnik S. Väljal.

Kaardi kavand oli kombekohaselt punalipuga, kuid kuna värvid trükiti eraldi trükikordadega, on vähemalt toimetuses oleval kaardil punane mustaga täielikult kaetud.

Esimesel aastal olid kaardid valbalt müügil, kuid järgmisel aastavahetusel korjati ülejäägid kellegi valvsa «revolutsionääri» kaebuse põhjal ära kui ideoloogiliselt väärad ning trükikoda sai tõsise peapesu.

Eesti Punase Risti

Seoses Eesti taasiseseisvumisega on suurenenud huvi meie kunagiste teenetemärkide vastu ning nii on ilmunud ka hulk huvitavaid ja sisukaid kirjutisi. Paratamatult on aeg teinud oma töö ja nüüdisaegsetes kirjutistes tuleb ikka ette mõningaid vigu ja ebatäpsusi. Pole viga, eks saame ka siin pikapeale kõik korda.

Eriti rohkesti on eksitusi kirjutistes, mis käsitlevad Eesti Punase Risti teenetemärgi ajalugu. Seepärast tootsi siin ära selle teenetemärgi väljakujunemise etapid ja iga etapi märkide kirjeldused.

I etapp. Eesti Punase Risti mälestusmärk.

Väljaandmise kord kinnitatud 06. 08. 1920.a.

Märk ühes järgus, milleks oli rinnaskantav hõbemedal aversil punase emailistiga, mida kanti valgel lindil, äärtel sinine-must triip. Lint kuult viienurkne, tsaarimedi ali dintide eeskujul.

Eesti Punase Risti mälestusmärgid. Décorations commémoratives de la Croix-Rouge Esthonienne.

(½ normaal suurust. Demi-grandeur naturelle.)



Mälestusmärke annetakse iseläliste Eesti Punase Ristile ülesnäidatud teenete eest. Ces décorations sont accordées pour d'importants mérites rendus à la Croix-Rouge d'Esthonie.

II etapp. Eesti Punase Risti mälestusmärk.

Asutatud põhikirja täiendamisega 23. 03. 1925. a.

Märk kolmes järgus.

1. järk: 8-haruline rinnaskantav hõbetäht;
2. järk: rinnas kantav punase emailiga kaetud rist, millel samasugune lint, nagu I etapi medalil;
3. järk: sama I etapi medal samal lindil.

III etapp. Eesti Punase Risti mälestusmärk.

Uus põhikirja 23. 05. 1931. a.

3 järku, 1 ja 2. järk kaheosalised.

1. järk 1. aste: Olalindil kantav rist (sama, mis II etapi 2. järk, kuid suurem, ja rinnamärk, nagu eelmise etapi 1. j. Lint nüüd sinine, must-valge äärisega.



Kas aastapäeva- märgid?

Aare M. kirjutab: «Minu kogus on 2 papist märki, mille päritolust ma midagi ei tea. Märgid on sinimust-valget värvi. Ühel on sinisega trükitud leopardid, teisel on sinine sõlg. Muu trükk on must.

Märkide mõõtmed on 4,8x6 cm ja 6x6,5 cm.

Kas on tegu 24. veebruaril 1919. a. kasutusel olnud märkidega?»



teenetemärk

1. järk 2. aste: eelmise astme rinnatäht.
2. järk 1. aste: I järgu rist kitsamal lindil kaelaskandmiseks.
2. järk 2. aste: sama rist, kuid väiksem, rinnalindil kandmiseks. Rinnalint on nüüd kolmenurkne.
3. järk: sama hõbemedal, kui eelmistel etappidel, kuid nüüd uue, sinise ja kolmnurkse lindiga.

IV etapp. Eesti Punase Risti teenetemärk.

«Teenetemärkide seadusega» 07. 10. 1936. a. muudeti nüüd see mälestusmärk riiklikuks teenetemärgiks, kuid välimus ja järgud jäid kõik endiseks, nagu III etapil.

V etapp: Eesti Punase Risti teenetemärk.

«Teenetemärkide seaduse muutmise seadusega» 14. 01. 1938. a. muudeti nüüd selle märgi välimust ja astmestikku.

1. kl. — Olalint (nagu eelmine) suure ristiga ja rinnatäht;
 2. kl. — Kaelalint suure ristiga ja rinnatäht;
 3. kl. — Kaelalint suure ristiga;
 4. kl. — Väiksem rist rinnalindil. Lint sama värvi, kui eelmisel väljalaskel, kuid nüüd riskülikukujuline, alt kolmnurkne. Lindil rullmärk;
 5. kl. — Sama, mis eelmine, kuid rullmargita;
- kuldmedal — Sama medal, mis eelmistel väljalasetel, kuid kullavärviline ja siinkirjeldatud V kl. lindil;
hõbemedal — Sama, mis eemine, kuid hõbedane;
pronksmedal — Sama, mis eelmine, kuid pronksist.

Sageli eksitakse rinnaristide ja medalite nimetustes. Kolmnurkse lindiga rinnarist on 2. järk 2. aste, mitte 5. kl. ja kolmnurkse lindiga medal on 3. järk, mitte näit. 2. järk, kusjuures tuleks ära näidata ka väljalaske aasta.

Ühtlasi tuleks meele pidada, et EPR teenetemärgi ajaloo: on autasustamis põhimõtted olnud erinevad. Kui näiteks 1920. ja 1925. a. medalit võis annetada nii reamehele kui kindralile, siis 1938 a. hõbemedal oli määratud autasuks allohvitseridele ja nendega võrdsustatud eraisikutele.

Ühel fotol põhinev hüpotees

Kõik Eesti Punase Risti teenetemärgi ajaloo uurijad on ühes küsimuses üksmeelel: see ajalugu algab Eesti Punase Risti mälestusmärgi, hõbemedali asutamisega 6. augustil 1920. a.

Olgu nii. Allakirjutatu valduses on aga üks foto, mis mõningaid oletusi võimaldab teha ja laseb mõista, et selles loos veel siiski uurimist vaja on.



Fotol on 29 sõjameest ja neist 8-1 on rinnas lindita medal, mis üpris-ki selgel originaalfotol väga sarnane on Eesti Punase Risti ülalnimetatud hõbemedaliga. Foto tagaküljel on ilmselt pildistamise päevist pärit tekst: «L. R. Soomusrong N 3 2ne dessant rood, S-rongi ülem kapten Luiga... Mai 1919 Stackeln». Dateeringu õigsust kinnitab ka meeste mütsimärki-de kaheksakülgne: 11-1 mehel on uus, 23. 03. 1919. a. kasutusele võetud mütsimärk, 11-1 mehel veel vana mütsimärk. Just aprillis-mais 1919. a. valitses veel selline segamärgistus.

Jääb püsima tugev kahtlus, et 24. 02. 1919. a. loodud Eesti Punane Rist jagas oma medalit juba 1919. a. kevadel, ametlik vormistamine ja diplomite väljakirjutamine tuli aga hiljem.

Ähk on kellelgi lugejatest midagi selgitavat lisada?

Tutvustame kirjandust

Keräilyharvinaisuus 4/93 tutvustab Vammala vanaraamatupäeva ja samal ajal lähikonnas toimunud antiigi- ja kogumisalade müügi-messi. Esimene neist on toimunud samas juba aastaid ja sinna on leidnud tee meiegi vanaraamatusõbrad. Järgmisel leheküljel esitatud Pakkasika kirjasulgemismargid on kavandatud posti teemal ja tunduvad väga hästi sobivat ka meie postile.



Timo Simula tutvustab uudist — postmargikaarti. Postmargikaart on Rootsi Post Line AB leiutis. Telefonikaardisuurusele kaardile on kinnitatud 6 ribataolist postmarki ja (lennu)postilipikut.

Esimesena laskis taolise postmargikaardi välja Korea Rahvavabariigi postitalitus 29. mail k.a. Ka Raumaa 5. keräilymessyt on leidnud ka-jastamist.

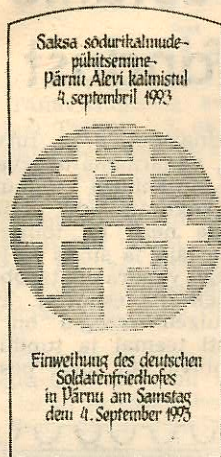
Väljaõmmeldud pildid on Marja-Leena Kirjose-Mäntylä pika artikli teemaks.

Saame teada, et olümpiaainelised rinnamargid on juba praegu levi-mas ja populaarsed Lillehammeris ja sedagi, et Eestis on trükitud 15-kaardiline sari uustrukina vanadest kaitseliidu lipukaartidest.

Matti Tuominen tutvustab Soome telefonikaarte neljal leheküljel, mil-lest üks on tabelikujuline loetelu, mis järgneb järgmises lehes.

Tutvustatakse õllepurke, novemb-riis toimuvat Filatelia '93 ja veel palju muudki. Lehte mahuvad ära ka 7 lk. rivikuulutusi ning 22 lk. Huuto-Merkki oksjoni kataloogi.

NUMISMAATIKKO's (5/93) jät-kub .Lassi Kaipaisen. «Baltimaade aumärgid». 2. osas on esitatud Läti karutapjate orden. Orden asutati 11. nov. 1919. Ordeni I järku anti ainult 11 tk., sealhulgas 7 välismaa-lastele, II järku ordenit anti 61 (43) tk. ja III järku ordenit 2084 tk. (274). Kõige enam said välismaa-lastest karutapjate ordeniga autasustatud Eesti ohvitserid ja sõdu-rid, kes osalesid vabadussõjas Läti vabastamisel. Lisaks tervele reale lühematele artiklitele on toodud viie numismaatikaoksjoni nimekir-jad, milles on ka mitmeid eesti münte.



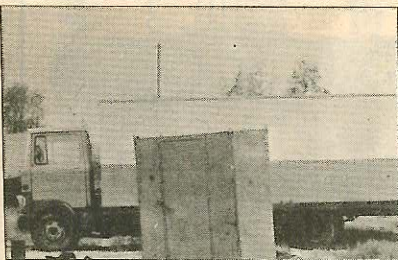
4. septembril toimus Pärnu Alevi kalmistul Saksa sõdurikalmude pühitsemine. Vahepealse 50 aasta jooksul oli see võimatu. Sündmust tähistati kohapeal ka mälestusümbriku ja (kõrval)templiga.

Tutvustame kirjandust

**BILETENS ATKLATNE — BIO-
JĖTEHŲ OTKPÛTKA** — on Läti Riia Filokartistide Klubi väljaanne, mis ilmus aastail 1989—1992. Esimene number nägi ilmavalgust 1989. a. aprillis ja viimane üheksas N3 (9) 1992. aastal. 3 numbrit esimesel, 3 teisel, 2 kolmandal ja vaid 1 neljandal ilmumisaastal. Igas numbris 32 lk. peamiselt venekeelset teksti formaadis A5. Masinakiri paljundatud rotaprindil, mis teeb teksti raskesti loetavaks. Vahel ka ebasel-

geid pilte. Väljaande väärtuseks oli rohke erinevate postkaardiväljaannete tutvustamine. Atklatne oli üks esimesi Baltimaades (kogu endises Nõukogude Liidus) ilmumahakanud kollektsionääride väljaandeid pe-restroika ajal. Tol ajal ei olnud turumajandus jõudnud veel väljaand-jate mõttemaailma, ega jõudnud sinna ka hiljem, mis oligi hääbumise põhjuseks.

Algusest lõpuni oli toimetajaks I. Bukin LV 6250 Riga BOX 205.



Soome firma müüb 2 veoautot:
1977. a. Mercedes furgoon
(koormaosas Vepasto-soojendaja) — 10 000 FIM
ja 1970. a. Scania portemasin
(lava kallutatav) — 15 500 FIM.
Hinnad Eestisse tooduina. Tel. 983-447104.

SUMMARY

The issue offers:

- information about new Estonian stamps
- Latvian jubilee coins
- Estonia's programme of stamps in 1994
- Exchange meeting in Tallinn
- Recent special postal marks
- New Estonian postal marks of franko machine
- Estonian Red Cross medal
- Varia
- Literature

X EKSLIIBRBISENÄITUS LINNAMUUSEUMIS

5. oktoobril oli Tallinna Linna-muuseumis koos üle kolmekümne eksliibrisehuvilise. Eeskätt muidugi asjaosalised — näituse koostajad, eksliibrisekunstnikud ise, samuti muuseumitöötajad. Kaugemaid ter-vitajaid oli saabunud Taaralinnast, Virumaalt ja lahe tagantki. Näituse sisu ja kujundus on juubeli vääri-lised. Tulge Teiegi vaatama, kui pole seni veel jõudnud!

Kuulutused

Otsin Eesti ennesõjaageid pa-berossi- ja muid reklaamikaarte:

«Pinna paberossid» numbrid: 1 r(oheline) ja 1p(ruun), 2 s(inine) ja 2 p, 7, 9 s ja p, 11 r ja p, 12 r ja s, 14 r ja s, 18 s ja p, 19, 20, 21, 22 r ja s, 29, 31, 34, 41, 47 ja edasi kõik.

«Panorama» (tagakülje tekst 4 reas) nr.: 5, 6, 7, 10, 12, 23, 29, 43, 51; 54, 66, 73 ja edasi.

«Panorama» (tagakülje tekst 8 reas): nr. 1—4, 8, 9, 11, 13, 14, 17, 19, 21, 22, 24, 27, 28, 30, 31, 35, 36, 39—41, 44—50, 52, 53, 56, 57, 61—65, 67—70, 72, 73, 77, 81, 100, 101, 130, 139, 142, 145 ja edasi.

«Film» (anekdoodid eesti ja ve-ne keeles) nr. 1—10, 12—17, 19—20, 22—27, 29—42, 43, 45 ja edasi.

«Film» tsirkusepildid) nr. 6, 19, 23, 25, 26, 29—31, 34, 38, 40, 41, 43, 46, 48, 52, 54 ja edasi.

AS/ Ginovkeri kinotähed.

Pakkumised Hiiu Koguja toime-tusse J. Otsasoni nimele.

Ostan Eesti paberraha (suure-mad margaväärtused) ja Tsaari-Vene paremaid eksemplare. Kvali-teet — pangavärske (UNC) või EF.

Pakkumised Hiiu Koguja toime-tusse Mauno Korhoneni nimele.

1994. aastal ilmub Hiiu Koguja 6 korda aastas. Jälle on inflatsioon edasi läinud (raha odavamaks) ja alates 1. jaanuarist 1994 on ühe numbri hinnaks 3 krooni, lisades siia ümbriku- ja postikulud, saame aasta tellimishinnaks 24 krooni.

Tellimused rahakaardiga saata aadressil EE3200 Kärda pk. 4. E. Viigipuu.

Aastatellimus välismaale maksab Soome 60 FIM-i aastas ja mujale 15 USD aastas. Tellimused koos pan-gatülekande koopiaga saata toime-taja aadressil EE0090 Tallinn, pk. 376. Arveldusarve: Suomen Posti-pankki He 19915 173.

Toimetaja Jaan Otsason

Toimetuse aadress:

EE0090 Tallinn, pk. 376

Väljaandja: AS HISAR LTD.

aadress EE3210 PÜHALEPA, Palade.

Kärda trükikoda, 10. 93.

Tell. 605. 800. Maht 1 trkp.

Hind 2 krooni